

ผลการจัดประสบการณ์ตามแนวภาษาธรรมชาติที่มีต่อความสามารถ ด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย*

ชมภู แก้วด้วง¹
บัณฑิตา อินสมบัติ²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวภาษาธรรมชาติ 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวภาษาธรรมชาติ 3) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยกับคะแนนเกณฑ์ ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านสระบัว อำเภอพยุหะคีรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 1 ห้องเรียน 28 คน โดยวิธีการการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แผนการจัดประสบการณ์ตามแนวภาษาธรรมชาติ ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน 2) แบบประเมินความสามารถด้านการอ่านจำนวน 20 ข้อ และด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย จำนวน 20 ข้อซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบประเมินรายบุคคลมีค่าความเที่ยง (Reliability) ด้านการอ่าน เท่ากับ 0.91 และค่าความเที่ยงด้านการเขียน เท่ากับ 0.94

ผลการวิจัยพบว่า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวภาษาธรรมชาติที่มีต่อความสามารถด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับดี
2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวภาษาธรรมชาติที่มีต่อความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย หลังได้รับการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนได้รับการจัดประสบการณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวภาษาธรรมชาติที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย หลังได้รับการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนได้รับการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การจัดประสบการณ์, ภาษาธรรมชาติ, ความสามารถ, การอ่านและเขียน, เด็กปฐมวัย

* วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ พ.ศ.2556

¹ นักศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² อาจารย์, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ (ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์)



The Effect of Whole Language Approach Experiences on Reading and Writing Abilities of Preschool Children*

Chompu Kaewduang¹

Bantita Insombat²

Abstract

The purposes of this research were to 1) compare the reading ability of preschool children before and after the required whole language approach experiences provision, 2) compare the ability of preschool children before and after the required whole language approach experiences provision, and 3) compare the ability of preschool of children reading and writing scores passing 75 percent of the full score. The samples were 28 Kindergarteners 2 of Bansabua School, Phayuhakriri District, Nakhon Sawan Primary Educational Service Area Office 1, in the second term of academic year 2012. The samples were selected by using cluster random sampling. The research instruments were 1) the experience management plans approved by three experts, 2) reading and writing abilities test with 20 items with the reading reliability coefficient of 0.91 and the writing reliability of 0.94.

The research findings were as follows:

1. The effect of experiences provision whole language approach on reading and writing abilities of preschool of children was at a good level.
2. The reading abilities of preschool children exposed to simulation was significantly increased than before the experiment at the .05 level.
3. The writing abilities of preschool children exposed to simulation was significantly increased than before the experiment at the .05 level.

Keywords: experience, whole language, reading and writing, abilities, early childhood

* Research Article from thesis for the Master of Education Degree, Curriculum and Learning Management Program, Nakhon Sawan Rajabhat University, Thailand, 2013.

¹ Student in Master of Education Degree, Curriculum and Learning Management Program, Nakhon Sawan Rajabhat University.

² Lecturer, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University (Thesis Advisor)

ความสำคัญและปัญหาการวิจัย

การจัดการศึกษาเด็กปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กด้วยการจัดประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมเพื่อช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และมีพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา พัฒนาการทางภาษาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัย ซึ่งพัฒนาการทางภาษานั้นจะมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของเด็กต่อไปในอนาคต เพราะภาษาทำให้มนุษย์เราสามารถเรียนรู้ซึ่งกันและกัน สื่อความหมายกันได้ ในทางตรงกันข้าม ถ้ามนุษย์เรารู้ความหมายเข้าใจไม่ตรงกัน เพราะใช้ภาษาไม่ถูกต้อง จะทำให้เกิดปัญหาต่างๆตามมานับตั้งแต่ปัญหาหระหว่างบุคคล ปัญหาระดับชาติ ขยายใหญ่ไปจนถึงปัญหาระดับโลกได้ ดังนั้นการศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษา จึงมีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องเร่งพัฒนาให้กับเด็กปฐมวัย ซึ่งถือเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดของความเป็น “คน” สอดคล้องกับการประเมินความพร้อมของเด็กปฐมวัย ได้เพิ่มองค์ประกอบด้านภาษาขึ้นอีก 1 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543) การพัฒนาทักษะทางภาษาถือเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับเด็กปฐมวัย ทั้งนี้เนื่องจากภาษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการติดต่อสื่อสาร ที่ทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน ตลอดจนเป็นมรดกทางวัฒนธรรม และเป็นเอกลักษณ์ของชาติ ในด้านการศึกษา ภาษาถือเป็นวิชาที่เป็นพื้นฐานสำคัญทางการเรียนรู้ เนื่องจากคนเราต้องใช้ทักษะทางภาษาในการแสวงหาความรู้และประสบการณ์ (นิโพนพรธม เกิดสว่าง, 2547, น. 1) และทักษะด้านการอ่านและการเขียน ถือเป็นการพัฒนาทักษะทางภาษาที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบันที่ต้องให้การส่งเสริม เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการใหม่ๆ ทำให้มนุษย์ต้องค้นหาความรู้อยู่เสมอ เพื่อนำเข้าข้อมูลที่ได้มาประกอบการคิด การตัดสินใจ นอกจากนี้การอ่านและการเขียนยังเป็นการส่งเสริมด้านสติปัญญา ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ทักษะการอ่านและการเขียนถือเป็นทักษะหนึ่งที่ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ให้ดียิ่งขึ้น (นิโพนพรธม เกิดสว่าง, 2547, น. 1) ได้กล่าวว่า ทักษะการอ่านและการเขียนถือเป็นทักษะที่สำคัญที่สุดในการเรียนรู้ ซึ่งจะส่งผลต่อการเรียนในระดับอื่น รวมทั้งการสร้างบุคลิกภาพ และประสบการณ์ของผู้เรียน

แนวการสอนภาษาธรรมชาติ (Whole Language) เป็นการสอนภาษาแบบใหม่ที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านและเขียนได้ดี ซึ่งเรียกว่า จุดเด่นของภาษาธรรมชาติ คือมุ่งให้ผู้เรียนเริ่มต้นเรียนภาษาธรรมชาติ เรียนรู้ด้านการอ่าน การเขียนอย่างมีความสุข มีความมั่นใจ และมีเจตคติที่ดีต่อภาษาไทย (ฉันทนา ภาคบงกช, 2538) ซึ่งหลักสำคัญตามปรัชญาการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ให้มีความสำคัญกับทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน คือการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เด็กจะอ่านเขียนเป็นทักษะที่จำเป็นต้องได้รับการปูพื้นฐานให้กับเด็กปฐมวัย ซึ่งในการศึกษาคั้งนี้ผู้วิจัยสนใจ และต้องการศึกษา ด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย เพราะการอ่านและการเขียนเป็นทักษะทางภาษาที่จำเป็นด้านหนึ่งในการพัฒนาทางภาษา เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยพัฒนาความคิดส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักกระบวนการคิดที่

นำไปสู่ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และหลักภาษาได้ดี (บันลือ พฤษะวัน, 2532, น. 1-7) ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาผลการจัดประสบการณ์ตามแนวภาษาธรรมชาติที่มีต่อความสามารถด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการจัดประสบการณ์ และการพัฒนาพัฒนาการเด็กปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการจัดประสบการณ์ตามแนวภาษาธรรมชาติที่มีต่อความสามารถด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวภาษาธรรมชาติ
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวภาษาธรรมชาติ

สมมติฐานของการวิจัย

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวภาษาธรรมชาติมีความสามารถในการอ่านและการเขียนอยู่ในระดับดี
2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวภาษาธรรมชาติมีความสามารถในการอ่านสูงกว่าก่อนได้รับการจัดประสบการณ์
3. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวภาษาธรรมชาติมีความสามารถในการเขียนสูงกว่าก่อนได้รับการจัดประสบการณ์

กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำแนวคิดเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ตามแนวภาษาธรรมชาติของซอเซอร์และซอเซอร์ (นภเนตร ธรรมบวร, 2549, น. 223; อ้างถึงใน Sawyer&Sawyer, 1993, unpage) กล่าวว่า วิธีการจัดประสบการณ์ตามแนวภาษาธรรมชาติเป็นวิธีการจัดประสบการณ์ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ภาษาผ่านการอ่านนิทานและวรรณกรรม การทำงานกลุ่มร่วมกับเพื่อน รวมตลอดถึงการส่งเสริมให้พ่อแม่ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของเด็ก

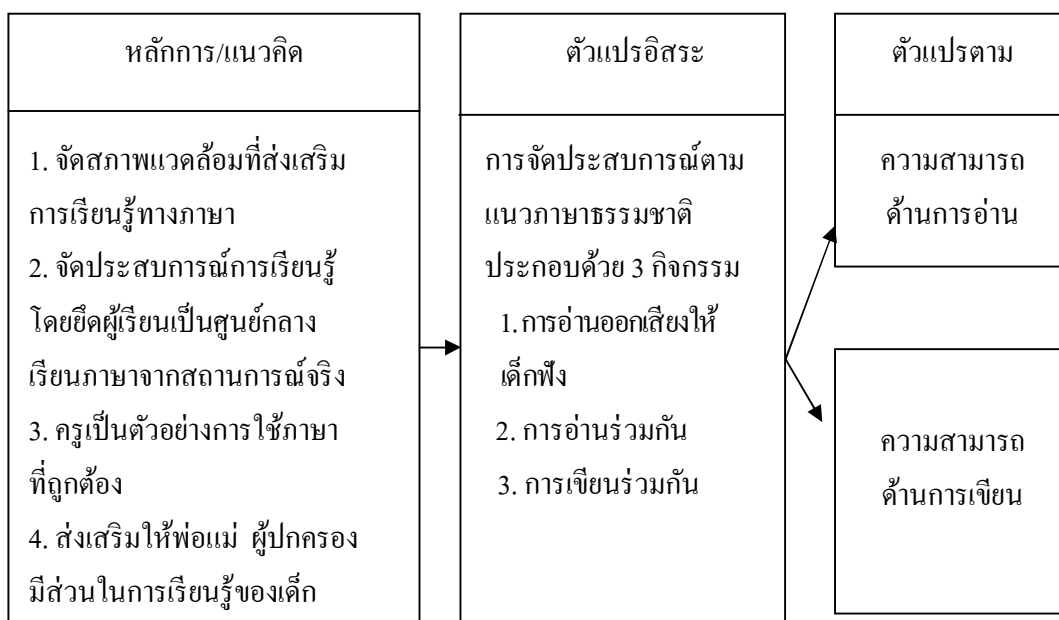
ทฤษฎีที่ว่าด้วยธรรมชาติการเรียนรู้ การอ่าน การเขียน ในระบบภาษา ดังนี้

1. ทฤษฎีว่าด้วยระบบของภาษา ประกอบด้วย 3 ระบบ คือ ระบบความหมาย ระบบไวยากรณ์ และระบบเสียง

2. ทฤษฎีว่าด้วยภาษา ความคิด และสัญลักษณ์สื่อสาร ทฤษฎีนี้เชื่อว่าภาษาเป็นสัญลักษณ์ที่ไม่สามารถสื่อความหมายได้ทุกเรื่องได้อย่างมีคุณค่า

3. ทฤษฎีว่าด้วยการเขียนในระบบภาษา ทฤษฎีนี้เชื่อว่าทุกคนต้องสะสมประสบการณ์ทางภาษาไว้เป็นข้อมูลสำหรับใช้ต่อไป

ผู้วิจัยได้นำหลักการ แนวคิดของซอเซอร์และซอเซอร์ และทฤษฎีที่ว่าด้วยธรรมชาติการเรียนรู้ การอ่าน การเขียน ในระบบภาษา และพัฒนาการทางการอ่านและเขียนของเด็กปฐมวัย เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์ตามแนวภาษาศาสตร์ชาติ โดยสรุปกรอบความคิดเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ตามแนวภาษาศาสตร์ชาติได้ดังนี้



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre - experimental research) เป็นแบบแผนการวิจัยกลุ่มเดียวที่มีการสอบก่อน-สอบหลัง (One - group Pretest - posttest Design) ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนพยุหะภาณี เครือข่ายที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านสระบัว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 28 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดประสบการณ์ตามแนวภาษาธรรมชาติ

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถด้านการอ่านและความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดประสบการณ์ตามแนวภาษาธรรมชาติ จำนวน 40 แผน ใช้เวลาสอน 8 สัปดาห์ ๆ ละ 5 วัน ใช้เวลาสอน 20 ชั่วโมง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับความเหมาะสมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.08 ซึ่งมีขั้นตอนการจัดประสบการณ์ 3 ขั้นตอน คือ 1) การอ่านออกเสียงให้เด็กฟัง 2) การอ่านร่วมกัน 3) การเขียนร่วมกัน

2. แบบประเมินความสามารถด้านการอ่าน ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 บอกได้ว่าภาพนั้นเป็นภาพอะไร ด้านที่ 2 อธิบายความหมายของคำและภาพได้ ด้านที่ 3 สรุปได้ว่าข้อมูลหรือข่าวสารนั้นๆ เป็นเรื่องอะไร ด้านที่ 4 เล่าเรื่องจินตนาการจากภาพ โดยเลือกแบบประเมินที่มีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป และค่าความเที่ยงของแบบประเมินด้านการอ่าน เท่ากับ 0.91

3. แบบประเมินความสามารถด้านการเขียน ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 เขียนโดยไม่มีแบบและกฎเกณฑ์ ด้านที่ 2 เขียนโดยลอกเลียนแบบ ด้านที่ 3 เขียนในรูปของตัวอักษรและภาพวาด ด้านที่ 4 เขียนโดยสะกดคำขึ้นเอง โดยเลือกแบบประเมินที่มีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป และค่าความเที่ยงของแบบประเมินด้านการเขียน เท่ากับ 0.94

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre-Experimental Research) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการทดลองแบบแผนการวิจัยกลุ่มเดียวสอบก่อน-สอบหลัง (One-Group Pretest-Posttest Design) (อนุวัติ คุนแก้ว, 2554, น. 121) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ทำการประเมินก่อนเรียน (Pretest) กับเด็กกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบประเมินวัดความสามารถในการอ่าน จำนวน 20 ข้อ และการเขียน จำนวน 20 ข้อ

2. ทดลองจัดกิจกรรมด้วยแผนการจัดประสบการณ์ตามแนวภาษาธรรมชาติ จำนวน 40 แผน ใช้เวลา สัปดาห์ละ 5 วัน ๆ ละ 30 นาที เป็นเวลา 8 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 20 ชั่วโมง

3. เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองจัดกิจกรรมด้วยแผนการจัดประสบการณ์ตามแนวภาษาธรรมชาติ แล้วจึงทำการประเมินหลังเรียน (Posttest) ด้วยแบบประเมินวัดความสามารถในการอ่านและการเขียน ฉบับเดียวกับแบบประเมินก่อนเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาผลการจัดประสบการณ์ตามแนวภาษาธรรมชาติที่มีต่อความสามารถด้านการอ่าน และการเขียนของเด็กปฐมวัย โดยหาค่าเฉลี่ย หาค่าร้อยละ และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัด ประสบการณ์ตามแนวภาษาธรรมชาติ โดยการทดสอบความแตกต่างของคะแนนโดยใช้สถิติทดสอบที่ แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for dependent samples)

3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัด ประสบการณ์ตามแนวภาษาธรรมชาติ โดยการทดสอบความแตกต่างของคะแนนโดยใช้สถิติทดสอบที่ แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for dependent samples)

สรุปผลการวิจัย

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวภาษาธรรมชาติมีคะแนนความสามารถด้านการอ่าน และการเขียนอยู่ในระดับดี

2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวภาษาธรรมชาติ มีความสามารถด้านการอ่าน หลังได้รับการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนได้รับการจัดประสบการณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

3. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวภาษาธรรมชาติ มีความสามารถด้านการเขียน หลังได้รับการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนได้รับการจัดประสบการณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. การจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติทำให้เด็กมีคะแนนความสามารถ ด้านการอ่านและการเขียนอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยได้จัดทำแผนการจัดประสบการณ์โดยผ่าน ขั้นตอนการสร้างอย่างมีระบบ โดยศึกษาหลักการ ทฤษฎี เนื้อหา จุดประสงค์ แล้วดำเนินการสร้างตาม

หลักการและได้รับการตรวจสอบแก้ไข ตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้ตรวจสอบและประเมินคุณภาพด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ในเรื่องจุดประสงค์ เนื้อหา สาระ กิจกรรม สื่อ และการประเมินผล ซึ่งการจัดประสบการณ์ตามแนวภาษาแบบธรรมชาติประกอบไปด้วย 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการอ่านออกเสียงให้เด็กฟัง กิจกรรมการอ่านร่วมกัน และกิจกรรมการเขียนร่วมกัน ซึ่งทั้ง 3 กิจกรรมล้วนเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือกระทำและสร้างองค์ความรู้อย่างอิสระ ด้วยการนำหนังสือนิทานเล่มใหญ่ ซึ่งเนื้อหาในนิทานเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันของเด็ก เป็นสิ่งที่เด็กพบเห็นอยู่ตลอดเวลา เด็กเรียนรู้และมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่เต็มไปด้วยภาษา เด็กเพลิดเพลินเกี่ยวกับนิทานสนุกสนาน ไม่เครียด ได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครูมีการใช้ภาษาไปพร้อมกันทุกทักษะ เช่น การพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน โดยไม่แยกเป็นทักษะย่อย ทำให้เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่านและการเขียน รู้สึกว่าการเรียนภาษาเป็นเรื่องง่าย ๆ มีความมั่นใจและกล้าแสดงออก พร้อมทั้งเป็นการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านอย่างเป็นธรรมชาติ ซึ่งสอดคล้องกับกู๊ดแมน (Goodman, 1986, น. 26) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาให้เด็กปฐมวัยควรจัดให้ครบทุกด้านทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนผ่านการบูรณาการที่หลากหลาย ซึ่งทำให้เด็กได้เรียนรู้ภาษาเป็นธรรมชาติและไว้วางใจ (อารี สันหลวิ, 2535, น. 62; อ้างถึงใน Vygotsky, 1986, unpage) กล่าวว่า อิทธิพลของและบุคคลอื่นมีผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก กล่าวคือ เด็กจะเรียนรู้ทีละน้อยโดยการได้รับคำแนะนำจากผู้อื่นจนเด็กสามารถคิดและเกิดเป็นความรู้ภายในตนเองได้ ฉะนั้นแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ จึงเน้นการให้มีปฏิสัมพันธ์ การสนทนาโต้ตอบ ช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน ดังที่ซัววัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552, น. 121) กล่าวว่า เด็กเรียนรู้ภาษาด้วยตนเองตามธรรมชาติ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ภาษาอย่างมีความหมายสมบูรณ์จากประสบการณ์จริงในสิ่งแวดล้อม และการได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยเด็กจะสะสมประสบการณ์ทางภาษาไว้เป็นข้อมูลสำหรับใช้ต่อไป และพัชรี ผลโยธิน (2537, น. 188 - 189) ได้กล่าวว่า หลักจัดประสบการณ์ตามแนวธรรมชาติต้องจัดสิ่งแวดล้อมให้เต็มไปด้วยภาษา ให้เด็กมีโอกาสเล่นและปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน กับผู้ใหญ่ และสื่ออุปกรณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของฉวีวรรณ นิลกาล (2549) พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาธรรมชาติมีความสามารถด้านการอ่านและการเขียนสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวภาษาธรรมชาติ มีความสามารถด้านการอ่าน หลังได้รับการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนได้รับการจัดประสบการณ์ โดยมีค่าเฉลี่ย 49.39 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.47 หรือร้อยละ 82.32 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากครูได้นำการกิจกรรมอ่านออกเสียงให้เด็กฟังและกิจกรรมการอ่านร่วมกันมาจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก โดยกิจกรรมอ่านออกเสียงให้เด็กฟัง เป็นกิจกรรมที่ครูอ่านออกเสียงผ่านสื่อนิทาน

โดยชี้คำขณะที่ย่าน มีการสนทนาทบทวนเหตุการณ์และตัวละคร พร้อมทั้งคาดเดาเหตุการณ์ และนำคำที่คาดเดามาเทียบคำศัพท์ที่เหมือนกันในนิทาน และกิจกรรมการอ่านร่วมกัน เป็นกิจกรรมที่ครูและเด็กมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน โดยใช้เทคนิคการเติมคำในช่องว่างด้วยปากเปล่า (Oral Cloze) และครูการเขียนคำที่เว้นไว้ (Written Cloze) ฝึกให้เด็กตรวจสอบความหมาย คาดคะเนคำศัพท์และประโยค โดยใช้รูปภาพ รวมถึงการเลือกหนังสือตามความสนใจมาอ่านเงียบ ๆ คนเดียว อ่านอิสระในมุมหนังสือ และการยืมหนังสือ ไปอ่านร่วมกับผู้ปกครองที่บ้าน ซึ่งจากการที่เด็กได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวภาษารวมชาติทั้ง 8 สัปดาห์ เป็นการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านได้ดี จะเห็นได้ว่าเมื่อเด็กได้รับการจัดกิจกรรมการอ่านตามแนวภาษารวมชาติในทุกสัปดาห์ คะแนนความสามารถด้านการอ่านสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องอย่างเห็นได้ชัดจน ซึ่งอริ สันทวิ (2535, น. 188) กล่าวว่า การพัฒนาภาษาเกิดจากการติดต่อและโต้ตอบระหว่างเด็กกับเด็ก เด็กผู้ใหญ่ สอดคล้องกับกู๊ดแมน (Goodman, 1971, unpage) กล่าวถึงทฤษฎีการอ่านว่า กระบวนการอ่านเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างความคิด หรือจิตใจของผู้อ่านกับภาษา การถ่ายโยงความคิด ความสนใจ ประสบการณ์เดิม เด็กจะสร้างกระบวนการอ่านเขียนด้วยลักษณะเดียวกับที่เรียนรู้สิ่งอื่นผ่านการทดลองปฏิสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ทางภาษาของตนเอง และไวโกตสกี (อริ สันทวิ, 2535, น. 62; อ้างถึงใน Vygotsky, 1986, unpage) กล่าวถึงทฤษฎีการอ่านว่า อิทธิพลของบุคคลอื่นมีผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก กล่าวคือ เด็กจะเรียนรู้ทีละน้อยโดยการได้รับคำแนะนำจากผู้อื่นจนเด็กสามารถคิดและเกิดเป็นความรู้ภายในตนเองได้ และฉะนั้นแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ จึงเน้นการให้มีปฏิสัมพันธ์ การสนทนาโต้ตอบ ช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน ซึ่งการทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการอ่านร่วมกับผู้ใหญ่ หรือกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้อ่านเงียบตามลำพัง การอ่านกับเพื่อนเป็นคู่ เป็นกลุ่มย่อย เพื่ออภิปรายร่วมกัน เพื่อรับฟังและตรวจสอบความคิด ความเข้าใจซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะการอ่านจากสิ่งที่ครูและเด็กอ่านเขียนร่วมกัน และสิ่งที่เด็กเขียนขึ้นเอง นับว่าเป็นการอ่านที่ดีที่สุดของเด็ก (สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ, 2543, น. 21) สอดคล้องกับงานวิจัยของมยุรี กันทะลือ (2543, น. 74) พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการอ่านตามแนวการสอนแบบภาษารวมชาติมีพัฒนาการด้านการอ่านภาษาไทยสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวภาษารวมชาติ มีความสามารถด้านการเขียนหลังได้รับการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนได้รับการจัดประสบการณ์ โดยมีค่าเฉลี่ย 48.93 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.74 หรือร้อยละ 81.55 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามสมมุติฐานข้อที่ 3 ทั้งนี้การจัดประสบการณ์ตามแนวภาษารวมชาติ ที่ประเมินความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยมีการนำกิจกรรมการเขียนร่วมกัน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ครูและเด็กลงมือทำกิจกรรมร่วมกัน โดยให้เขียนคำที่เว้นไว้ (Written Cloze) เพื่อฝึกให้เด็กตรวจสอบความหมาย คาดคะเนคำศัพท์และประโยคโดยใช้รูปภาพ

เป็นกิจกรรมผ่านสื่อนิทานที่ครูและเด็กมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน โดยที่เด็กหยิบบัตรคำมาเติมประโยคให้สมบูรณ์ พร้อมทั้งเขียนคัดลอกคำศัพท์ โดยสิ่งที่เด็กเขียนอาจอยู่ในรูปแบบของภาพประกอบคำศัพท์หรือเขียนคำศัพท์อย่างเดียวกั้ได้รวมถึงกิจกรรมวาดภาพด้วยสีเทียน วาดภาพด้วยสีไม้ การประดิษฐ์ศิลปะประเภทต่างๆ มุมหนังสือ เขียนบรรยายผลงาน เขียนอิสระในมุมเขียน/มุมที่สัมพันธ์กับหน่วย ตามความสนใจของตนเอง ซึ่งการจัดกิจกรรมดังกล่าว ทำให้การเรียนรู้ภาษาของเด็กง่ายและสนุกตั้งที่วรณ์ โสมประยูร (2537, น. 131) กล่าวไว้ว่า การจัดกิจกรรมที่เด็กสนใจ เป็นกระบวนการธรรมชาติที่ส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับพัชรีย์ ผลโยธิน (2537, น. 19) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมที่ใช้ภาษาเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ การสื่อสาร การคิด โดยไม่แยกออกเป็นส่วนย่อย เน้นทักษะภาษาแบบองค์รวม สร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมสถานการณ์จริง เพื่อช่วยให้ภาษานั้นง่ายต่อการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน ถ้าเป็นสิ่งที่มีความหมาย มีประโยชน์หรือเด็กสนใจและต้องการจะเป็นสิ่งที่ย่ง่ายสำหรับการเรียนภาษา ซึ่งนิวแมนและคณะ (Newman and others, 1993, น. 43) กล่าวว่า การที่เด็กได้ลงมือทำกิจกรรมและฝึกหัดภาษา โดยผ่านประสบการณ์ต่างๆอย่างหลากหลาย เด็กจะสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เกี่ยวกับตัวอักษรด้วยการสำรวจค้นคว้าอย่างอิสระจากการใช้ภาษาในการเขียน สอดคล้องกับงานวิจัยของนฤมล เขียวแหลม (2545) พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาธรรมชาติ มีพัฒนาการด้านการเขียนสูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของดวงกมล เกื้อมิตร (2547) พบว่า ก่อนการจัดสภาพแวดล้อมตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติเด็กปฐมวัย มีความสนใจในการเขียนเฉลี่ยร้อยละ 30.33 ระหว่างการทดลองเด็กปฐมวัยมีความสนใจในการเขียนเฉลี่ยร้อยละ 65.15 และหลังการทดลองเด็กปฐมวัยมีความสนใจในการเขียนเฉลี่ยร้อยละ 72.66 แสดงว่าการจัดสภาพแวดล้อมตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติทำให้เด็กปฐมวัยมีการเปลี่ยนแปลงความสนใจในการเขียนในทางที่สูงขึ้น และงานวิจัยของอุทัย ด้วงใหญ่ (2549) พบว่าวัยเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ตามแนวภาษาธรรมชาติมีพัฒนาการด้านการเขียน และพฤติกรรมความสนใจในการเขียนสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ตามแนวภาษาธรรมชาติ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การจัดประสบการณ์ตามแนวภาษาธรรมชาติ โดยการจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น การจัดมุมประสบการณ์ ทุกมุมประสบการณ์ต้องมีตัวหนังสือกำกับชื่อของสิ่งต่าง ๆ ภายในมุม มีมุมสำหรับการเขียน การจัดป้ายนิเทศที่มีตัวหนังสือกำกับรูปภาพด้วย

2. การจัดประสบการณ์ ควรใช้คำที่เหมาะสมกับวัยเด็ก กิจกรรมที่จัดควรให้เด็กได้กล้าแสดงออก มีความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

3. การจัดกิจกรรมควรเสริมภาษาธรรมชาติในทุกกิจกรรมการจัดประสบการณ์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการจัดประสบการณ์ตามแนวภาษาธรรมชาติ ที่มีผลต่อพัฒนาในด้านอื่น ๆ ของเด็กปฐมวัย เช่น การคิดวิเคราะห์ หรือ คิดแก้ปัญหา

2. ควรมีการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ในรูปแบบอื่น

3. ควรมีติดตามความคงทนด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย หลังจากเสร็จสิ้นการทดลองไปแล้วอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

ฉันทนา ภาคบงกช. (2538, พฤษภาคม 8-9). *การพัฒนาการทางภาษาแบบ Whole Language สำหรับเด็กปฐมวัย*, เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ. (1-4)

ฉวีวรรณ นิติกาล. (2549). *การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติที่มีต่อความสามารถด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (การศึกษาปฐมวัย). เพชรบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). *80 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: PRO-EXTS.

นภเนตร ชรรมบวร. (2549). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นฤมล เฌิบแหลม. (2554). *การศึกษาพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบภาษาธรรมชาติ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ดวงกมล เกื้อมิตร. (2547). *ผลการจัดสภาพแวดล้อมตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติที่มีต่อความสนใจการเขียนของเด็กปฐมวัยโรงเรียนบ้านต้นประดู่*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. (หลักสูตรและการสอน). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

นิไพพรรณ เกิดสว่าง. (2547). *ผลการใช้นั่งสื่อชุดการอ่านที่มีต่อความสามารถในการอ่านของเด็กวัยอนุบาล*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการศึกษาปฐมวัย). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

- บันลือ พุกกะวัน. (2532). *มิติใหม่ในการสอนอ่าน*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญบง ดันดวงศ์. (2535). *นวัตกรรมการสอนภาษากับธรรมชาติในการอ่านเขียนของเด็กปฐมวัย*.
 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชรี ผลโยธิน. (2537). *การจัดกิจกรรมและประสบการณ์ในระดับปฐมวัยศึกษา*. เอกสารการสัมมนา
 การศึกษาปฐมวัยหน่วยที่ 4-7. (169) นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มยุรี กันทะลือ. (2543). *ผลของการจัดกิจกรรมการอ่านตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติต่อ
 พัฒนาการด้านการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัยที่พูดภาษาถิ่น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
 มหบัณฑิต (การศึกษาปฐมวัย). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- วรรณิ โสมประยูร. (2537). *การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย: ตามแนวการเรียนรู้ภาษา
 อย่างธรรมชาติแบบองค์รวม สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ:
 มูลนิธิชมรมไทย-อิสราเอล ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา.
- อารี สันทรวี. (2535). *นวัตกรรมปฐมวัยศึกษาสมาคมเพื่อการศึกษาเด็กพิเศษ โลก*. กรุงเทพฯ:
 โรงพิมพ์พิมพ์เนศ.
- อุทัย ค้างใหญ่. (2549). *ผลของการจัดประสบการณ์ตามแนวภาษาธรรมชาติที่มีต่อพัฒนาการ
 ด้านการเขียนและความสนใจในการเขียนของเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต.
 (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Goodman, K. (1971). *The psychology of second language learning*. Cambridge: Cambridge
 University Press.
- _____. (1986). *What's whole language?*. New Hampshire: Heinemann.
- NewMan, B. S., and Kathleen, R. A. (1993). *Language and literacy learning in the early year on
 integrated approach*. Fort Worth: Harcourt Brace.
